

Examen AA

Financial Accounting 2

DATUM: 11 januari 2024
TIJD: 10:30 – 13:30 uur

Belangrijke informatie:

- Dit examen bestaat uit 8 opgaven van 5 pagina's inclusief voorblad.
- Controleer of dit examen compleet is!
- Lees de vragen eerst rustig door voordat u antwoord geeft.
- Motiveer steeds uw antwoord. Aan onvoldoende gemotiveerde antwoorden worden geen punten toegekend. (indien u verwijst naar regelgeving, vermeld het betreffende artikel en lid)
- Geef niet meer antwoorden dan er worden gevraagd. Als er bijvoorbeeld drie redenen worden gevraagd en u geeft er meer dan drie, dan worden alleen de eerste drie gegeven antwoorden beoordeeld.
- Als je de toets wilt afronden dan dien je op klaar te klikken. Wanneer je op klaar klikt krijg je een melding/pop-up met de vraag of je het zeker weet, deze dien je te bevestigen voor definitieve afronding.

Toegestane hulpmiddelen:

- Rekenmachine volgens beleid en instructie hogeschool;
- Handboek externe verslaggeving 2023 Deloitte en/of Handboek jaarrekening 2023 EY en/of KPMG Jaarboek externe verslaggeving 2023; een eerdere jaareditie is toegestaan, maar wel voor eigen risico.

Veel succes toegewenst!

Opgave 1: Maximaal te behalen punten: 29
Opgave 2: Maximaal te behalen punten: 11
Opgave 3: Maximaal te behalen punten: 32
Opgave 4: Maximaal te behalen punten: 28

Opgave 1 (29 punten, 50 minuten)

Recycling Raalte BV houdt zich onder meer bezig met het verwerken van puin afkomstig van de sloop van gebouwen. Recycling Raalte BV past bij het opstellen van haar jaarrekening de Nederlandse wet- en regelgeving (BW2 Titel 9 en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving) toe. Recycling Raalte BV hanteert als waarderinggrondslag in de jaarrekening historische kosten. Voor de nieuwe puinbreekinstallatie is de economische gebruiksduur vastgesteld op 20 jaar. Voor de exploitatie van deze puinbreker is op het moment van investeren begin 2019 een niet-overdraagbare vergunning voor 20 jaar verkregen. De kosten van deze vergunning, groot € 2.000.000 zijn geactiveerd en worden gedurende de looptijd van de vergunning met jaarlijks gelijke bedragen afgeschreven. De restwaarde is nihil.

De aanschafkosten van de puinbreker bedroegen € 15.000.000. Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

- kosten van de grond € 2.500.000;
- revisiekosten € 1.000.000;
- overige bouwkosten € 11.500.000.

De revisiekosten zijn als afzonderlijke component geactiveerd; zij betreffen groot onderhoud dat iedere 5 jaar moet worden uitgevoerd. De puinbreker inclusief ondergrond wordt gewaardeerd op basis van historische kosten. Afschrijving geschiedt, met uitzondering van de ondergrond, gedurende de economische levensduur met jaarlijks gelijke bedragen tot nihil. De levensduur komt overeen met de looptijd van de exploitatievergunning. Op de ondergrond wordt niet afgeschreven.

Vraag 1 (4 punten)

Bereken (bij toepassing van de componentenmethode) de boekwaarden per 31 december 2022 van de volgende balansposten:

- a. exploitatievergunning;
- b. puinbreekinstallatie, gesplitst per component.

Kosten van ontmanteling en sloop

In de exploitatievergunning is bepaald dat Recycling Raalte BV aan het einde van de economische gebruiksduur verplicht is de puinbreker te ontmantelen en te slopen. De kosten hiervan heeft Recycling Raalte BV bij de start van de exploitatie geschat op een bedrag van € 8.000.000. Op dat moment bedroeg de contante waarde van deze kosten € 1.600.000. Recycling Raalte BV heeft voor deze zogenoemde herstelkosten bij de aanvang van de exploitatie een voorziening gevormd die wordt gewaardeerd tegen de contante waarde van de verwachte uitgaven. Bij de berekening van de contante waarde hanteert Recycling Raalte BV een disconteringsvoet van 8,4%. In deze opgave wordt verondersteld dat de disconteringsvoet gedurende de economische levensduur van de puinbreker geen wijziging ondergaat. De jaarlijkse toename van de contante waarde van de verplichting wordt door Recycling Raalte BV als interestlast verantwoord.

Vraag 2 (6 punten)

Geef aan hoe Recycling Raalte BV met toepassing van de componentenmethode de kosten van ontmanteling en sloop in de balans per 31 december 2022 moet verantwoorden, inclusief de bedragen.

Vraag 3 (3 punten)

Geef op grond van de RJ een alternatieve mogelijkheid om de kosten van ontmanteling en sloop in de jaarrekening te verantwoorden, inclusief het bedrag per 31 december 2022.

Waardestijging

In verband met waardestijging van de puinbreker gaat Recycling Raalte BV met ingang van boekjaar 2023 over op de waarderingsgrondslag van actuele waarde.

Verwerking waardewijzigingen

Waardewijzigingen van de puinbreker worden verantwoord in een herwaarderingsreserve. De herwaarderingsreserve bevat alleen ongerealiseerde herwaarderingsreserves. De gerealiseerde herwaarderingsreserves worden op het moment van realisatie overgeboekt naar de overige reserves en aldaar als afzonderlijke component getoond. Hierbij wordt geen rekening gehouden met belastingen.

Informatie over actuele waarde

Op 2 januari 2023 stijgt de actuele waarde van de bouwkosten van de puinbreker, met uitzondering van de revisiecomponent, met 20%. De actuele waarde van de revisiecomponent stijgt eveneens op 2 januari 2023, maar met 30%. De geraamde kosten van ontmanteling en sloop blijven ongewijzigd, evenals de actuele waarde van de ondergrond. De actuele waarde van vergelijkbare exploitatievergunningen ligt 10% hoger dan de in 2019 betaalde vergoeding van € 200.000.

Vraag 4 (3 punten)

Beoordeel of de vervolgwaardering van de balanspost Exploitatievergunning tegen actuele waarde mag plaatsvinden. Verwijs in uw antwoord naar de van toepassing zijnde Nederlandse wet- of regelgeving.

Vraag 5 (9 punten)

Bereken de boekwaarden per 31 december 2023 van de volgende balansposten:

- a. puinbreker, gesplitst per component;
- b. herwaarderingsreserve;
- c. overige reserves (onderdeel gerealiseerde herwaardering);
- d. voorziening voor ontmanteling en sloop.

Vraag 6 (4 punten)

Geef een berekening van de volgende in de winst- en verliesrekening 2023 te verantwoorden posten in verband met de puinbreker:

- a. afschrijvingskosten;
- b. interestlasten.

Opgave 2 (11 punten, 20 minuten)

BV Boetele heeft op 2 januari 2021 60% van de aandelen van BV Elshof verworven tegen een contante betaling van € 1.100.000. Deze aandelen delen niet mee in het dividend over 2020, dat in de loop van 2021 zal worden uitgekeerd. De omvang van het kapitaalbelang vertegenwoordigt tevens de mate van zeggenschap.

BV Boetele beschouwt het belang in BV Elshof als een deelneming met invloed van betekenis. Op het moment van verkrijging wijkt de fair value van de activa en passiva van BV Elshof niet af van de balanswaarden. BV Boetele activeert de goodwill ontstaan bij verwerving van deelnemingen en schrijft deze af over de verwachte levensduur.

BV Boetele hanteert bij de opstelling van de jaarrekening de Nederlandse wet- en regelgeving (BW2 Titel 9 en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving).

Balans van BV Elshof na winstbestemming per:

(bedragen x € 1.000)

	31-12-2022	31-12-2021		31-12-2022	31-12-2021
Vaste activa			Eigen vermogen		
Mva	980	1.100	Aandelenkapitaal	500	500
Fva	880	880	Agioreserve	400	400
			Winstreserve	1.350	960
Vlottende activa					
Voorraden	1.200	1.100	Langlopende schulden	1.100	1.200
Debiteuren	360	160			
Liquide middelen	540	360	Kortlopende schulden	760	540
	3.960	3.600		3.960	3.600

De winst na belasting over 2021 van BV Elshof bedroeg € 410.000 en over 2022 € 440.000. BV Elshof declareert jaarlijks een dividend van 10% van het geplaatste kapitaal (dit dividend is opgenomen onder de kortlopende schulden). De resterende winst is toegevoegd aan de winstreserve.

Andere mutaties in het eigen vermogen van BV Elshof sinds begin 2021 dan de hier genoemde hebben niet plaatsgevonden.

Vraag 1 (4 punten)

Bereken de goodwill die BV Boetele heeft betaald bij de aankoop van het belang in BV Elshof per 2 januari 2021.

Vraag 2 (3 punten)

Geef de journaalpost die BV Boetele heeft gemaakt van de aankoop van het belang in BV Elshof per 2 januari 2021.

Vraag 3 (4 punten)

Geef het mutatieoverzicht van de deelneming BV Elshof zoals dat in de enkelvoudige jaarrekening 2022 van BV Boetele zal worden opgenomen.

Opgave 3 (32 punten, 60 minuten)

Mariënheem B.V. (verder genoemd: Mariënheem) is een aannemingsbedrijf dat luxe villa's bouwt voor particulieren. Mariënheem produceert deze villa's uitsluitend op basis van ontvangen orders van derden, waarbij altijd vaste aanneemsommen worden overeengekomen.

Mariënheem hanteert in haar vennootschappelijke jaarrekening de grondslagen volgens BW2 Titel 9 en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving. Het boekjaar van Mariënheem is gelijk aan het kalenderjaar. In de toelichting op de vennootschappelijke jaarrekening over 2022 is met betrekking tot onderhanden projecten onder meer het volgende opgenomen:

Onderhanden projecten

Onderhanden projecten in opdracht van derden worden gewaardeerd tegen kostprijs plus tot dan toe genomen winst, verminderd met een voorziening voor voorzienbare verliezen en verminderd met gefactureerde termijnen naar rato van de voortgang van het project. De kostprijs omvat alle uitgaven die rechtstreeks verband houden met specifieke projecten en een toerekening van de gemaakte vaste en variabele indirecte kosten in verband met de contractactiviteiten van Mariënheem op basis van de normale productiecapaciteit.

De winst wordt aan een project toegerekend op basis van de voortgang van het project, die wordt berekend op basis van de verhouding tussen de werkelijke aan het project toegerekende kosten per balansdatum en de totale begrote kosten van het project.

De winst- en verliesrekening van Mariënheem wordt opgesteld volgens model E van het Besluit modellen jaarrekening (categoriale methode), waarbij de omzet van een project wordt verantwoord naar rato van de voortgang.

Fiscaal is de waardering van onderhanden projecten bij Mariënheem gelijk aan de waardering in de jaarrekening, met uitzondering van het volgende: Op grond van een bijzondere afspraak met de belastingdienst wordt fiscaal de winst van een project pas genomen in het jaar van oplevering. Het tarief voor de vennootschapsbelasting in de jaren 2020 t/m 2022 is 25%.

Het project 2020-WB4 betreft de bouw van een riante woonboerderij. Dit project is gestart in juli 2020, de geplande opleverdatum is 30 juni 2022. De voorcalculatie voor dit project is als volgt (bedragen in €):

Aanneemsom	1.400.000
Kosten	<u>1.100.000</u>
Gecalculeerde winst	<u>300.000</u>

Voor dit project zijn de gerealiseerde kosten en gefactureerde termijnen als volgt:

	<u>Realisatie t/m 2020</u>	<u>Realisatie t/m 2021</u>	<u>Realisatie t/m 2022</u>
Kosten	385.000	900.000	1.200.000
Gefactureerde termijnen	300.000	1.250.000	1.400.000

In de loop van 2021 wordt duidelijk dat de inkoop van bouwmaterialen duurder is dan in 2020 is begroot. Als gevolg hiervan worden de totale begrote kosten bijgesteld naar een bedrag van € 1.200.000. Dit bedrag komt uiteindelijk ook overeen met de totale gerealiseerde projectkosten.

Vraag 1 (4 punten)

De voortgang van een project wordt door Mariënheem bepaald op basis van de verhouding tussen de tot en met balansdatum gemaakte projectkosten en de totale begrote kosten. Noem twee andere methoden op basis waarvan de projectvoortgang kan worden bepaald.

Vraag 2 (6 punten)

Bereken voor project 2020-WB4 de waardering in de balans per 31 december 2020 en per 31 december 2021.

Vraag 3 (2 punten)

Geef aan waar project 2020-WB4 in de balans per 31 december 2020 en in de balans per 31 december 2021 moet worden gepresenteerd als dit project het enige onderhanden project van Mariënheem zou zijn.

Vraag 4 (6 punten)

Geef de bedragen die in de winst- en verliesrekeningen over de jaren 2020, 2021 en 2022 met betrekking tot dit project worden verantwoord, volgens onderstaand model:

	<u>2020</u>	<u>2021</u>	<u>2022</u>
Netto-omzet			
Projectkosten			
Projectresultaat			

Vraag 5 (6 punten)

Stel dat in 2020 met betrekking tot het project 2020-WB4 het nog niet mogelijk is een betrouwbare schatting te bepalen van het projectresultaat (er wordt echter wel winst verwacht). In 2021 is vervolgens wel een betrouwbare schatting van dit projectresultaat mogelijk. Geef in dat geval de waardering in de balans per 31 december 2020 met betrekking tot dit project en de bedragen in de winst- en verliesrekeningen over 2020 en 2021 met betrekking tot dit project volgens het model van vraag 4.

Vraag 6 (3 punten)

Als zoals aangegeven in vraag 5 het projectresultaat niet betrouwbaar kan worden geschat, wijzigt de waardering. Is hier sprake van een stelselwijziging of van een schattingswijziging?

Vraag 7 (2 punten)

Geef de gevolgen aan van de fiscaal afwijkende waardering van onderhanden project 2020-WB4 voor de balans per 31 december 2020, inclusief bedragen (ga bij deze vraag uit van de waardering van onderhanden project 2020-WB4 in de jaarrekening zoals berekend bij vraag 4).

Vraag 8 (3 punten)

Beredeneer of als gevolg van dit verschil tussen de bedrijfseconomische en fiscale waardering van onderhanden project 2020-WB4 onderdruk dan wel overdruk ontstaat in de belastinglast zoals opgenomen in de vennootschappelijke winst- en verliesrekening over 2020.

Opgave 4 (28 punten, 50 minuten)

Luttenberg Holding BV staat aan het hoofd van een groep bedrijven die is uitgegroeid tot één van de top 10 spelers binnen de autobranche in Nederland. De kernactiviteiten liggen bij autodealerbedrijven, een leasebedrijf en schadeherstelbedrijven. Daarnaast is Luttenberg Holding BV actief op het gebied van financieringen, verzekeringen en bedrijfswagens.

Luttenberg waardeert in haar **geconsolideerde** balans deelnemingen waarover geen zeggenschap kan worden uitgeoefend tegen de netto-vermogenswaarde.

Vraag 1 (3 punten)

Beredeneer in welke situatie de door Luttenberg Holding BV toegepaste waarderingsgrondslag van deze categorie deelnemingen in overeenstemming zou zijn met de wettelijke bepalingen.

Veronderstel dat Luttenberg Holding BV deze categorie deelnemingen ten onrechte tegen de netto-vermogenswaarde zou hebben gewaardeerd.

Vraag 2 (3 punten)

Geef aan in welke situatie het wettelijk niet is toegestaan om deze categorie deelnemingen tegen de netto-vermogenswaarde te waarderen. Geef tevens aan op welke wijze Luttenberg Holding BV deze categorie deelnemingen volgens de wettelijke bepalingen dan wél zou moeten waarderen.

In de enkelvoudige balans van Luttenberg Holding BV is wegens een negatief eigen vermogen van bepaalde deelnemingen een voorziening vermogenstekort deelnemingen opgenomen.

Vraag 3 (4 punten)

Geef een uiteenzetting over de achtergrond van het opnemen van een voorziening vermogenstekort deelnemingen in de enkelvoudige jaarrekening van Luttenberg Holding BV. Noem in uw antwoord de van toepassing zijnde RJ.

Luttenberg Holding BV heeft de voorziening vermogenstekort voor de deelneming Vloedkampen BV, waarvoor zij een aansprakelijkheidsverklaring heeft afgegeven, als volgt berekend:

Netto-vermogenswaarde, berekend volgens de grondslagen van Luttenberg Holding BV	-349.000	
Overboeking naar de langlopende vordering van Luttenberg Holding BV op Vloedkampen BV	200.000	
Overboeking naar de kortlopende voerding van Luttenberg Holding BV op Vloedkampen BV	<u>23.000</u>	
Voorziening vermogenstekort	<u>126.000</u>	

Vraag 4 (6 punten)

Geef twee bezwaren tegen deze wijze van berekening van de omvang van de voorziening.

Luttenberg Holding BV heeft in haar geconsolideerde jaarrekening over 2022 de volgende bedragen opgenomen in de geconsolideerde winst- en verliesrekening en het geconsolideerde kasstroomoverzicht:

<u>Geconsolideerde winst- en verliesrekening over het boekjaar 2022 (* 1.000)</u>		
Netto-omzet	364.940	
Kostprijs van de omzet	<u>308.714</u>	
Bruto-marge		56.226
Lonen en salarissen	25.180	
Sociale lasten	2.967	
Afschrijvingen	3.488	
Overige bedrijfskosten	<u>17.061</u>	
Som der kosten		<u>48.696</u>
Bedrijfsresultaat		7.530
Rentelasten		<u>1.277</u>
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belasting		6.253
Vennootschapsbelasting		<u>1.609</u>
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening na belasting		4.644
Resultaat deelneming		<u>127</u>
Resultaat na belasting		<u>4.771</u>

Geconsolideerd kasstroomoverzicht over het boekjaar 2022 (* 1.000)

Kasstroom uit operationele activiteiten

Netto resultaat na belasting	4.771	
Afschrijvingen	<u>3.488</u>	
Cash-flow		8.259
Mutatie voorraden	-7.296	
Mutatie kortlopende vorderingen	-2.474	
Mutatie kortlopende schulden	<u>9.516</u>	
Mutaties in werkkapitaal		-254
Mutaties voorziening latente belastingverplichting		<u>262</u>
Netto kasstroom uit operationele activiteiten		8.267

Kasstroom uit investeringsactiviteiten

Investering immateriële en materiële vaste activa	-3.386	
Resultaat deelneming	<u>-127</u>	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-3.513

Kasstroom uit financieringsactiviteiten

Betaald dividend	-100	
Mutatie langlopende leningen	<u>-4.372</u>	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		<u>-4.472</u>
Totale kasstroom		<u><u>282</u></u>

Vraag 5 (3 punten)

Geef gemotiveerd aan welke methode Luttenberg volgt bij het opstellen van het geconsolideerde kasstroomoverzicht.

Vraag 6 (3 punten)

Geef een verklaring voor het feit dat het resultaat deelneming ad € 127.000, in het geconsolideerde kasstroomoverzicht 2022 negatief is opgenomen en in de geconsolideerde winst- en verliesrekening 2022 voor eenzelfde, maar dan positief bedrag.

Vraag 7 (6 punten)

Stel het kasstroomoverzicht uit operationele activiteiten op volgens het voorbeeld, zoals dat is opgenomen in RJ 360. Begin daarbij met het bedrijfsresultaat.

EINDE EXAMEN